

Identifying the Components of a Skill-Based Homework Model Based on Play in the Persian Language Curriculum of the First Grade of Elementary School

Mahin Lirawi¹, Zohreh Saadatmand^{2*}, Jahanbakhsh Rahmani³

1. PhD Student, Department of Curriculum Planning, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

2. Associate Professor, Department of Curriculum Studies, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

3. Associate Professor, Department of Philosophy of Education, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

ABSTRACT

Received: 24 Dec 2024

Accepted: 25 Jan 2025

Available Online: 08 Jul 2025

Keywords

Homework, skill-based, play,
Persian language curriculum,
first-grade elementary students.

This study aimed to identify the components of a skill-based homework model based on play in the Persian language curriculum of the first grade of elementary school. The research employed a qualitative method using thematic analysis. The statistical population included existing documents available in credible databases and websites within the time frame of 2009 to 2023. The sampling method was purposive, and data collection was conducted using an exploratory inductive approach through note-taking. The collected data were analyzed using a three-stage coding method. The results indicated that the components of the skill-based homework model based on play in the Persian language curriculum of the first grade of elementary school include skill development, empowerment, social development, goal-oriented individual development, thinking development, practical learning development, spiritual and emotional development, cognitive development, planning, groundwork, learning environment, teacher's role, textbook content, homework content, individual factors, motivational strategies, participatory strategies, creativity-based strategies, activity-based strategies, play-based strategies, research-based strategies, continuous assessment, oral assessment, and written assessment.

How to cite:

Lirawi, M., Saadatmand, Z., & Rahmani, J. (2025). Identifying the Components of a Skill-Based Homework Model Based on Play in the Persian Language Curriculum of the First Grade of Elementary School. *Study and Innovation in Education and Development*, 5(2), 1-14.

* Corresponding Author:

Dr. Zohreh Saadatmand

E-mail: Zo.saadatmand@yahoo.com

© 2025 the authors. Published by Institute for Knowledge, Development, and Research.

This is an open access article under the terms of the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) License.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Homework has long been recognized as a critical component of education, playing a fundamental role in students' learning and skill development. The effectiveness of homework assignments, however, is largely influenced by the way they are designed and integrated into the curriculum (1). In recent years, there has been a shift from traditional rote-learning assignments to skill-based homework models that emphasize active learning and engagement (2-4). This transformation has been driven by the need to foster creativity, problem-solving skills, and student motivation.

The Persian language curriculum in Iran holds a distinctive place within the education system, not only as a medium of instruction but also as a tool for enhancing students' linguistic, cognitive, and critical thinking abilities. Given the crucial role of the Persian language in students' overall educational development, integrating skill-based approaches into its curriculum has been emphasized as a means to promote deeper learning (7, 8). Previous studies suggest that well-structured homework models aligned with students' needs and learning styles can significantly enhance engagement, retention, and application of knowledge (5, 6).

One of the most effective approaches to skill-based homework is integrating play-based strategies, which leverage students' natural inclination toward exploration and creativity (9). Play-based learning has been found to support the development of cognitive and social competencies, encourage collaboration, and create meaningful educational experiences (10). Research indicates that the implementation of play in homework assignments can reduce student anxiety, increase motivation, and improve academic performance (11-14).

Despite the documented benefits of skill-based homework models, their implementation in structured curricula requires a systematic approach. In this context, the present study aims to identify the key components of a skill-based homework model based on play within the Persian language curriculum of first-grade elementary students. By identifying core elements that contribute to the effectiveness of these assignments, this study seeks to provide insights into how educational practices can be enhanced through skill-based learning strategies.

METHODS AND MATERIALS

This study employed a qualitative research design using thematic analysis to identify the components of a skill-based homework model. The study's statistical population consisted of existing documents and academic sources available in credible databases from 2009 to 2023. A purposive sampling method was used to select relevant sources, and data collection was conducted using an exploratory inductive approach through note-taking.

The collected data were analyzed using a three-stage coding method, including open coding, axial coding, and selective coding. Thematic analysis was conducted based on the Attride-Stirling (2001) framework, where initial codes were categorized into organizing themes and overarching global themes. The analysis focused on extracting meaningful patterns and concepts related to skill-based homework assignments within the Persian language curriculum.

FINDINGS

The study identified multiple components essential to an effective skill-based homework model based on play. These components were categorized into several themes:

1. **Skill Development:** Homework assignments should emphasize reading comprehension, writing proficiency, problem-solving skills, and creative thinking.
2. **Empowerment:** Assignments should foster independence, self-regulation, and accountability in students.
3. **Social Development:** Homework should encourage collaborative learning, peer interactions, and communication skills.
4. **Goal-Oriented Individual Development:** The assignments should be designed to cater to students' individual learning goals and personal growth.
5. **Thinking Development:** Cognitive skills such as critical thinking, logical reasoning, and reflective learning should be embedded in homework.
6. **Practical Learning Development:** Homework should incorporate real-life applications of knowledge to enhance experiential learning.
7. **Spiritual and Emotional Development:** Assignments should include elements that promote emotional intelligence, self-awareness, and resilience.
8. **Cognitive Development:** Homework should reinforce memory, comprehension, and analytical skills.
9. **Planning and Groundwork:** Assignments should be well-structured, goal-oriented, and aligned with curriculum objectives.
10. **Learning Environment:** The role of the teacher, classroom setting, and available resources should support interactive and meaningful learning experiences.

11. **Motivational Strategies:** Play-based elements should be incorporated to maintain student engagement and enjoyment.
12. **Participatory Strategies:** Students should actively contribute to their learning process through discussions, group projects, and cooperative tasks.
13. **Creativity-Based Strategies:** Assignments should encourage originality, imagination, and innovative thinking.
14. **Activity-Based Strategies:** Homework should be hands-on and interactive, using tools such as storytelling, role-playing, and artistic expression.
15. **Play-Based Strategies:** Play should be integrated into homework activities to facilitate experiential learning.
16. **Research-Based Strategies:** Assignments should encourage inquiry-based learning, problem-solving, and critical analysis.
17. **Assessment Methods:** Continuous assessment through oral, written, and peer evaluations should be employed to track progress.

DISCUSSION AND CONCLUSION

The findings of this study highlight the significance of skill-based homework models in enhancing students' learning experiences. By integrating play-based strategies, homework assignments become more engaging and effective in fostering essential skills such as problem-solving, critical thinking, and collaboration. The study underscores the need for structured homework models that align with students' developmental needs and learning preferences.

One of the key takeaways from this research is the role of motivation in student engagement. When homework is designed with elements of play and creativity, students are more likely to approach learning with enthusiasm and curiosity. This approach not only reduces the stress and monotony associated with traditional assignments but also nurtures a deeper connection to the subject matter.

Additionally, the study emphasizes the importance of teacher involvement in implementing skill-based homework models. Teachers play a crucial role in designing, facilitating, and assessing homework assignments that align with educational goals. Providing educators with professional development opportunities and training in play-based learning strategies can enhance their ability to create meaningful and effective homework experiences.

The study also highlights the significance of assessment and feedback in reinforcing skill development. Traditional evaluation methods may not fully capture students' progress in skill-based assignments. Instead, continuous assessment techniques such as peer feedback, oral evaluations, and project-based assessments should be employed to measure students' learning outcomes effectively.

Despite its contributions, this study has several limitations. The research relied on document analysis rather than empirical classroom observations, which may limit the generalizability of the findings. Future research should explore the implementation of skill-based homework models in real classroom settings to assess their practical effectiveness. Additionally, examining the long-term impact of play-based assignments on students' academic performance and personal development would provide valuable insights.

In conclusion, skill-based homework models grounded in play-based learning have the potential to transform traditional educational practices. By emphasizing creativity, engagement, and experiential learning, these assignments can foster a deeper and more meaningful learning experience for students. The findings of this study serve as a foundation for future research and educational policy discussions aimed at improving homework practices in the Persian language curriculum and beyond.

تعیین مؤلفه‌های الگوی تکالیف مهارت محور مبتنی بر بازی در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی

مهین لیراوی^۱، زهره سعادتمند^{۲*}، جهانبخش رحمانی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه برنامه ریزی درسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

۲. دانشیار، گروه مطالعات برنامه درسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

۳. دانشیار، گروه فلسفه تعلیم و تربیت، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۰۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۰۵

تاریخ چاپ: ۱۴۰۴/۰۴/۱۷

کلید واژه‌ها

تکالیف، مهارت محور، بازی، برنامه درسی فارسی، دانش آموزان دوره اول ابتدایی.

سرمایه اجتماعی امروزه نقش مهمتری را در میان سایر سرمایه‌ها مانند، سرمایه فیزیکی و انسانی در جوامع ایفا می‌کند. در این بین جیمز کلمن جامعه شناسی است که نقش مهمی را برای خانواده و نظام آموزشی به عنوان منابع خلق کننده سرمایه اجتماعی در کنار سایر منابع قائل است. در این پژوهش با مبنا قرار دادن چارچوب نظری جیمز کلمن چگونگی ارتباط سرمایه اجتماعی موجود در خانواده با ایجاد گونه‌های زبانی محدود و گسترده و ارتباط آن‌ها با عملکرد تحصیلی در بین دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه پیام نور مورد مطالعه قرار گرفته است. روش این تحقیق پیمایش بود که اطلاعات مورد نیاز با استفاده از پرسشنامه همراه با مصاحبه جمع‌آوری شد. جامعه آماری این تحقیق کلیه دانشجویان دختر و پسر مشغول به تحصیل در دانشگاه‌های پیام نور استان آذربایجان شرقی بود. حجم نمونه با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و با استفاده از فرمول پیشنهادی فادی ۴۵۲ نمونه تعیین گردید. پایایی مقیاس‌های تحقیق براساس روش انسجام درونی و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ و اعتبار آن‌ها بوسیله روش اعتبار سازه‌ای سنجیده شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از آزمون‌های آماری واریانس دو طرفه استفاده شد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که دانشجویانی با سرمایه اجتماعی خانوادگی متوسط و یا بالاتر و با گونه زبانی گسترده در مقایسه با دانشجویان با گونه زبانی محدود عملکرد تحصیلی بهتری دارند.

شیوه ارجاع دهی:

لیراوی، مهین، سعادتمند، زهره، و رحمانی، جهانبخش. (۱۴۰۴). تعیین مؤلفه‌های الگوی تکالیف مهارت محور مبتنی بر بازی در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی. پژوهش و نوآوری در تربیت و توسعه، ۵(۲)، ۱-۱۴.

نویسنده مسئول:

دکتر زهره سعادتمند

پست الکترونیکی: Zo.saadatmand@yahoo.com

© ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

عوامل متنوع و متعددی بر کیفیت یادگیری و عملکرد موفق فراگیران تأثیرگذار؛ تکالیف درسی از قوی‌ترین ابزارها و ظرفیت‌های در اختیار معلمان برای شکل‌دهی و پرورش شایستگی‌های دانش‌آموزان است (1). تعیین و ارتقای کیفیت تکالیف درسی، از مهمترین مباحث مطرح در مدارس دنیا است. تکالیف به عنوان یکی از بخش‌های کتاب‌های درسی و الزامات یادگیری، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا یادگیری خود را توسعه دهند؛ فرآیند یادگیری را غنی می‌کند و دانش‌آموزان را تشویق می‌کند تا فعالانه تر در کلاس شرکت کرده و ایده‌ها و نظرات خود را بیان کنند (2-4). طرح تکالیف مهارت محور دارای بنیادهایی است که آن را قابل دفاع جلوه می‌دهد. همچنین، اجرای برنامه درسی در یک نظام متمرکز دارای این پشتوانه است که معلمان به آنچه به آنان ابلاغ می‌شود، تن می‌سپارند و خود را برای اجرا، آماده می‌کنند. وقتی یک نظام آموزشی اراده می‌کند که به اجرای یک برنامه اقدام شود، حمایت‌های متعددی از آن به عمل می‌آورد (5، 6). از طرفی کتاب‌های درسی در نظام آموزشی ما یکی از مهم‌ترین عناصر آموزشی محسوب می‌شوند و نقش مهمی در تامین اهداف آموزشی ایفا می‌کنند. در بین کتاب‌های درسی، کتاب‌های فارسی جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص داده اند، به طوری که نقش ارزشمند کتاب‌های فارسی در پرورش مهارت‌های زبانی، خلاقیت، تفکر، نقد و تحلیل غیر قابل انکار است، بنابراین ضرورت دارد که در تهیه و تدوین محتوای آن نهایت دقت و توجه توسط مؤلفان صورت گیرد (7، 8)؛ از این رو در بین کتاب‌های درسی ابتدایی، کتاب فارسی به دلیل جایگاه و نقش ویژه‌ای که دارد، می‌تواند با تقویت مهارت‌های زبانی و فرازبانی، خلاقیت و کاوشگری را به کودکان آموزش دهد. اینکه کودک امروز بتواند، خوب بخواند، خوب بنویسد، پیام‌های متن را درک و اطلاعات متن را تفسیر کند، آموزش و پرورش خلاق را تجربه کند؛ همه در سایه منابع آموزشی اثربخش و هدفمند امکان پذیر خواهد بود. انتخاب محتوای مناسب و اثر بخش، جزء با شناخت توانایی‌ها و ویژگی‌های کودکان امروز میسر نخواهد شد، بنابراین باید با نیازها و پرورش‌های گسترده، منابع آموزشی اثر بخش را فراهم نمود (9). کتاب فارسی در نظام آموزشی ایران اسلامی جایگاهی ارزشمند دارد، چرا که از یک سو حافظ میراث فرهنگی و از سوی دیگر موثرترین ابزار انتقال علوم، معارف، ارزش‌های اعتقادی، فرهنگی و ملی است، بنابراین محتوای کتاب فارسی باید طوری تدوین شود که به رشد و شکوفایی زبان و ادب فارسی و پرورش شایستگی‌های نسل آینده یاری رساند (10). اهمیت و ضرورت تحقیق در هر دوره متناسب با برداشتی که از یادگیری وجود داشته شکل و نوع تکلیف نیز متفاوت بوده است، اما امروزه با تعریفی که از یادگیری می‌شود، انتظار اهدافی فراتر از آن وجود دارد. دیدگاه‌های متخصصان معاصر در خصوص تکالیف درسی از فلسفه و روش‌های تعلیم و تربیتی که در طول قرن‌ها متداول بوده تأثیر پذیرفته است. سالیان دراز حفظ کردن به عنوان تنها نوع تکلیف درسی و حتی یادگیری محسوب می‌شد. و در نتیجه همین بینش ناکامی‌های تحصیلی را صرفاً به ناتوانی دانش‌آموزان نسبت می‌دادند نه به روش‌های آموزشی. یکی از عواملی که در به وجود آوردن دیدگاه‌های جدید تعلیم و تربیت موثر واقع شده تشخیص درجه اهمیت فعال نمودن شخص دانش‌آموز بوده است. اغلب بینش‌های معاصر به تحریک قدرت ابتکار و

مسئولیت پذیری محصل در امر یادگیری بها می‌دهند و بر این هدف تاکید می‌کنند که دانش آموز هر چه بهتر و مؤثرتر از اوقات خارج از مدارس در جهت یادگیری بهره‌برد. تکالیف مهارت محور یعنی پیوند زدن اهداف و فعالیت‌های برنامه درسی با مهارت زندگی که به آموختن مهارت‌هایی چون مهارت شغلی، حفظ محیط زیست، کار گروهی، حل مسئله و تصمیم‌گیری می‌پردازند. در حقیقت این نوع تکلیف را می‌توان فعالیت‌های عملکردی دانست که باید پیامدهای یادگیری دانش آموزان در دروس مختلف و در ارتباط با محیط واقعی به آن‌ها ارائه شود. همچنین این نوع تکالیف با توجه به ضرورت ایجاد توسعه‌ی فرصت‌های یادگیری برای دانش آموزان در کلاس، مدرسه و خارج از آن و تاکید برسند تحول بنیادین در آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی در جهت یادگیری مهارت‌های زندگی و در راستای ارزشیابی کیفی در مدارس لزوم بازنگری در ارائه تکالیف توسط معلمان با رویکرد مهارت محور و افزایش همسویی و هماهنگی یادگیری با نیازهای فردی - اجتماعی دانش آموزان ضروری به نظر می‌رسد (11-14) و سبب پرورش قدرت خلاقیت، ابتکار شخصی، قدرت تحلیل و خودرہبری را در دانش آموز می‌شود.

پژوهش‌های متعددی در زمینه تکالیف مهارت محور و نقش آن‌ها در یادگیری دانش آموزان انجام شده است. محمدزاده و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهشی نشان دادند که تکالیف درسی نقش مهمی در نظام آموزشی دارند و بخش عمده‌ای از نتایج یادگیری در قالب این تکالیف محقق می‌شود. آن‌ها تاکید کردند که تکالیف مهارت محور، با دوری از رویکردهای حافظه محور، به افزایش شوق یادگیری، کاهش استرس ناشی از تکالیف سنتی و تقویت مهارت‌های زندگی کمک می‌کنند (7). صفاری و همکاران (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای فراترکیب، به بررسی آموزش مبتنی بر بازی با تاکید بر مهارت‌آموزی پرداختند و دریافتند که این مدل آموزشی از طریق ایجاد انگیزه، توسعه مهارت‌های شناختی و اجتماعی، یادگیری عملی و خلاقیت، می‌تواند یادگیری را بهبود بخشد (15). صدیقی افرابی (۲۰۲۰) در پایان‌نامه خود، چالش‌های پیش‌روی اجرای تکالیف مهارت محور را بررسی کرد و پیشنهاد داد که از طریق طراحی مناسب و در نظر گرفتن شرایط بومی و محلی، این نوع تکالیف می‌توانند نقش مؤثری در آموزش دانش آموزان داشته باشند (13). جالسیان (۲۰۲۰) با استفاده از روش کیفی و کمی، الگویی برای تکالیف مهارت محور در مدارس ابتدایی تدوین و آزمایش کرد و نشان داد که این نوع تکالیف می‌توانند جایگزین مناسبی برای تکالیف سنتی باشند و مهارت‌های مورد نیاز دانش آموزان را توسعه دهند (12). صحرایی و میدانی (۲۰۱۱) برنامه درسی تکلیف محور را به عنوان رویکردی جدید برای تقویت فارسی‌آموزی معرفی کردند و نشان دادند که این روش باعث تسهیل یادگیری زبان دوم و افزایش جذابیت فرآیند یادگیری می‌شود (16).

امروزه بحث‌های فراوانی پیرامون نیازهای آموزشی نسل جدید و روش‌ها و ابزارهایی که مدارس باید برای برآورده کردن این نیازها فراهم کنند، در جریان است. هر سال، معلمان با اصطلاحات، طرح‌ها و مفاهیم جدیدی مواجه می‌شوند که گویی راه حل قطعی همه مشکلات آموزشی هستند. هیچ راه حل منحصر به فردی وجود ندارد که فرآیند آموزش - یادگیری را به طور کامل ارتقا دهد. بنابراین بهتر است به دنبال تغییر روش‌های تدریس، یافتن راه حل‌های متنوع و امتحان کردن آن‌ها و نیز تحلیل نتایج به دست آمده باشیم. یکی از روش‌هایی که می‌تواند به راحتی در کلاس‌های درس به کار برده شود. یادگیری مبتنی بر بازی (GBL) است. نتایج

استفاده از این استراتژی ثابت کرده است که استفاده از بازی‌ها، اثر بخشی بسیار بالایی دارد، زیرا به ایجاد و افزایش انگیزه در دانش آموزان کمک می‌کند (مسلماً و بی‌تردید، حفظ انگیزه دانش آموزان، یکی از مهمترین مسائلی است که معلمان در کلاس‌های درس با آن مواجه هستند). همچنین خلاقیت، مهارت‌های زبانی و سازگاری با جامعه را نیز ارتقا می‌دهد (17). در کل می‌توان گفت اهمیت پژوهش حاضر شامل لزوم آگاهی کامل مسئولین آموزش و پرورش از برنامه ریزی درسی، فراهم آوردن زمینه تحقیقات بیشتر درباره تکالیف مهارت محور به عنوان چشم اندازی در برنامه‌های درسی و تبیین نحوه ایجاد ارتباط بین تکالیف مهارت محور و بازی می‌شود. و همچنین از جهت نظری یافته‌ها می‌تواند با غنای بیشتری به مباحث پژوهشی پردازد و از جهت علمی، عناصر برنامه درسی می‌تواند در دوره‌های تحصیلی علی‌الخصوص، دوره ابتدایی کاربرست داشته باشد، تا دانش‌آموزان با احساس خوب، با تلطیف بیشتر و تجربه شیرین یادگیری را پیش از پیش تجربه کنند. لذا در این پژوهش به تعیین مؤلفه‌های الگوی تکالیف مهارت محور مبتنی بر بازی در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی پرداخته می‌شود.

روش پژوهش

روش این تحقیق از نوع کیفی با رویکرد اکتشافی است. این پژوهش براساس نتیجه، توسعه‌ای، از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع داده نیز از شیوه کیفی بهره می‌برد. جامعه آماری اسناد موجود در پایگاه‌ها و وب سایت‌های معتبر در فاصله زمانی سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۲۳ بودند که به روش نمونه گیری هدفمند و فن گردآوری داده‌ها با رویکرد استقرایی اکتشافی به صورت فیش برداری انتخاب شدند. در این پژوهش با استفاده از روش پیشنهادی آتراید - استرلینگ (۲۰۰۱)، مضامین پایه (کدها و نکات کلیدی متن) مربوط به الگوی تکالیف مهارت محور مبتنی بر بازی در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی استخراج شده و سپس با تلخیص داده‌ها مضامین مشابه و تکراری که مرتبط با موضوع پژوهش بودند با یکدیگر تلفیق شد. سپس مضامین سازمان دهنده از ترکیب و تلخیص مضامین پایه مشخص شد و در ادامه مضامین فراگیر (مضامین عالی در برگیرنده اصول حاکم بر متن) استخراج گردید.

یافته‌ها

با توجه به مفاهیم بدست‌آمده از مرحله قبل، در این مرحله با انجام بارها مطالعه و بررسی مجدد و فرآیند رفت و برگشت بین مفاهیم و مقولات، با در نظر گرفتن مطالعات مختص به هر مقوله، نتایج مطالعات اصلی و اساسی مربوط به آن مقوله در کنار هم قرار گرفته و با بررسی نقش عوامل و اثر آن بر طراحی و اعتبار سنجی الگوی تکالیف مهارت محور مبتنی بر بازی در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی، ارتباط بین مقولات و استراتژی‌ها شناسایی و تحلیل شد. بدین ترتیب برای نمایش این فرایند ترکیب، ابتدا مشخصات مطالعات اصلی مربوط به هر مقوله در جدولی زیر عنوان آن نمایش داده شده و سپس با درج کد مربوط به هر مطالعه، نتایج این مطالعات اصلی در ترکیب با یکدیگر به نحوی آورده شده‌اند که بیانگر مضامین سازمان دهنده الگوی تکالیف مهارت محور مبتنی بر بازی

در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی و نوع ارتباط آن‌ها با یکدیگر و با هدف پاسخ به سوال دوم تحقیق باشند. در جدول (۱) نیز کدهای ایجاد شده همراه با مقوله‌های اصلی منسوب به هر دسته آورده شده است.

جدول ۱. مضامین سازمان دهنده مرتبط با مضمون پایه الگوی تکالیف مهارت محور مبتنی بر بازی در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی

مضامین پایه	مضامین سازمان دهنده
ارتقاء مهارت خواندن، خودکنترلی و توجه به ارزشهای اخلاقی و تربیتی، رشد مهارت‌های زندگی، رشد مهارت‌های حل مسأله، پرورش رشد مهارت‌های اساسی یادگیری، کاهش اضطراب و ترس، تربیت کودکان داناوشاد، مهارت نوشتن، کنترل احساسات، یادگیری روش زندگی، تمرکز بر معنا، ایجاد تلفیق بین مهارت و تئوری، مهارت‌های زبانی، مهارت سازگاری با جامعه، پرورش مهارت‌های ارتباطی، افزایش مهارت‌های حرکتی، مهارت گوش دادن، مهارت شغلی، مهارت حفظ محیط زیست، مهارت کار گروهی، مهارت تصمیم گیری، توسعه مهارت‌های اجتماعی، توسعه مهارت‌های فیزیکی، توسعه مهارت‌های شناختی، تقویت مهارت‌های تیمی، تقویت مهارت‌های مهندسی، تقویت مهارت‌های نوشتاری، تقویت مهارت‌های عملی دانش آموزان، تقویت مهارت‌های گفتاری، تقویت مهارت‌های اخلاقی	توسعه مهارتی
تسریع و تقویت توانایی‌های کودکان، افزایش توانایی‌های دانشی، افزایش توانایی دستیابی به اهداف برنامه درسی، تربیت کودکان قانونمند، تربیت کودکان مسئولیت پذیر، عادت به مطالعه، مسئولیت پذیری محصل در امر یادگیری، افزایش سازگاری کودک با محیط اطرافش، حفظ تعادل، تقویت عضلات پا، ایجاد هماهنگی بین دست و پا و چشم‌ها، توانایی حل مسائل	توانمندسازی
توانایی برقراری ارتباط مؤثر و مهارت‌های اجتماعی، عوامل و خصوصیات خانوادگی دانش آموز، برقراری روابط اجتماعی، تطابق اجتماعی بهتر، ایجاد محیط خانوادگی سالم تر، آغازگر رابطه بودن، تقاضای کمک کردن، تعریف و تمجید از دیگران، تشکر و قدردانی کردن، رعایت قوانین، تعامل اجتماعی	توسعه اجتماعی
رسیدن به رشد ذهنی، رشد جسمی، افزایش توجه و تمرکز کودک، استقلال شخصی، عوامل و خصوصیات فردی دانش آموز، پرورش ادراک حرکتی - بینایی، افزایش سرعت روانی - حرکتی، ایجاد خودمدیریتی، پرورش خودراهبری در شاگردان، توسعه مهارت‌های شخصی، رفع مشکلات رفتاری	توسعه هدفمند فردی
پرورش تفکر انتقادی، پرورش روحیه تفکر خلاق، پرورش تفکر نمادی، پرورش تفکر اجتماعی، تقویت حافظه، تبدیل سخن به تفکر، ارتقاء نگرش مثبت در خصوص یادگیری، افزایش مهارت‌های تفکر سطح بالاتر، تقویت قدرت تخیل، تقویت فکری دانش آموزان، تقویت تفکر منطقی، خلاقیت پروری	توسعه تفکر
ارتقاء یادگیری عملی و تجربه ای، ارتباط با معنای کاربردی، شرکت در موقعیت‌های زندگی واقعی، تداوم یادگیری، افزایش نمرات املا، پایدارشدن یادگیری‌ها، سهم تجارب، تقویت دایره‌ی لغات	توسعه یادگیری کاربردی
تقویت پیوند محبت آمیز در خانواده، ارضا حس کنجکاوی، بیان احساسات، توسعه تمایلات، رشد عاطفی - رفتاری	توسعه روحی و عاطفی
کاهش اختلالات یادگیری، افزایش رشد شناختی، رشد مفهوم سازی، فهم ارتباط فضایی، پرورش مهارت واج شناختی، تقویت درک مطلب، تقویت دانش عمومی، تقویت درک معنایی، تقویت استنتاج، کاهش مشکلات نگارش، استفاده از نقشه‌های مفهومی	توسعه شناختی
ارائه برنامه‌های مدون و الگوی جامع، دارای چارچوبی حمایتگر، هر تکلیف مبتنی بر تکلیف قبل، ارائه تکالیف هدفمند، اهمیت مهارت محوری در برنامه درسی، لزوم طراحی مشق‌های مهارت محور، نقش آموزشی، تنظیم وقت	برنامه ریزی
تأمین الزامات یادگیری، لزوم تغییر دیدگاه اولیا و مربیان درباره مشق شب، لزوم آماده کردن دانش آموزان، لزوم آموزش به معلم و والدین، افزایش خودنظم دهی دانش آموزان، زمینه سازی برای دست ورزی و مهارت آموزی توسط والدین، بهره گرفتن از فن آوری در تدریس، سهولت بخشیدن به دسترسی داشتن دانش آموزان به اینترنت	بستر سازی
عوامل کلاسی، لزوم اختصاص فضای مناسب به انجام تکالیف، لزوم کاهش جمعیت کلاس، لزوم افزایش امکانات و تجهیزات مدرسه	محیط یادگیری
برخورد معلم، توجه به تفاوت‌های فردی دانش آموزان، توجه به پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، توجه به محرک خاص	نقش معلم
آموزش نقش اجتماعی، آموزش هنجارهای اجتماعی، ارزش‌های اجتماعی، لزوم بازاندیشی در محتوای کتاب‌های درسی، لزوم کاهش حجم کتاب‌های درسی، محتوای متناسب با زندگی واقعی	محتوای کتب
تکلیف مبتنی بر انسان‌گرایی، تکلیف مبتنی بر رشدگرایی، تکلیف مبتنی بر سازنده گرایی، مشق شب‌های معنی دار، مشق شب‌های کارآمد و مؤثر، مشق شب‌های مبتنی بر تفاوت‌های فردی دانش آموزان، داستان‌های مصور، داستان‌های خانوادگی،	محتوای تکلیف

تناسب تکلیف با توانایی و رشد دانش آموزان، تکلیف متناسب با درک و فهم دانش آموز، تکلیف متناسب با درک و فهم والدین، تکلیف متناسب با تفاوت‌های جسمانی دانش آموزان، تکلیف متناسب با تفاوت‌های عاطفی دانش آموزان، تکلیف متناسب با روح و روان دانش آموزان، تکالیف متناسب با شرایط اجتماعی دانش آموزان، تکلیف متناسب با تفاوت‌های ذهنی دانش آموزان	عوامل فردی
طبیعت پذیرشی، تکاملی بودن (همراه با تغییرات جامعه)، منظم بودن، دریافت مشاوره‌های تخصصی	راهبردهای انگیزشی
جریانی شوق انگیز، نشاط بخش بودن تکلیف، ایجاد انگیزه در دانش آموزان، پیشرفت عملکرد تحصیلی، لذت بردن از یادگیری با حس کنجکاوی، بهبود نگرش به یادگیری، بهبود نگرش به مدرسه، کاهش خستگی در دانش آموزان، ایجاد اشتیاق تحصیلی، نمایش پیشرفت دانش آموزان	راهبردهای مشارکتی
افزایش اعتماد به نفس، ایجاد روحیه مسئولیت پذیری، ایجاد روحیه فداکاری، همراهی گروهی دانش آموزان باهم، پرورش روحیه همکاری، مشارکت با دیگران، کمک کردن به دیگران، تشکیل جامعه یادگیرنده دانش آموزی، تقویت و تعمیق ارتباطات انسانی، ارتباط با دیگران، بررسی میزان همکاری و تعامل	راهبردهای خلاقیت محور
ایجاد بستری برای آفرینش اندیشه‌های نو، آشنایی با تجربه‌های نو و رسیدن به ایده طراحی بازی، خلاقیت در تکالیف، مهارت در صورت تکلیف، معنا و نقش در تکلیف، توانایی ترکیب مؤلفه‌های آشنا، تحریک قدرت ابتکار، ابتکار شخصی	راهبردهای فعالیت محور
تخلیه انرژی و کاهش بی‌حرکی، ایفای نقش دانش آموز، بکارگیری راهبردهای یادگیری مختلف، به چالش کشدن امور، تشخیص شکل از زمینه، طبقه بندی اجسام برحسب شکل و اندازه، تقلید و تقویت	راهبردهای بازی محور
نگارش متن یا داستان، جمله سازی، استفاده از کلمات یا عبارات در متن‌های مختلف، جمله‌سازی با افعال، جمله‌سازی با صفات، جمله‌سازی با اسم‌ها، جمله‌سازی با حروف اضافه، متون غیر داستانی، بازی کلمات متضاد، بازی کلمات مترادف، بازی نقشه خوانی، انجام بازی‌های تقلیدی آموزشی، داستان گویی با موضوع خاص، شن بازی، بازی سینی شن و ماسه، داستان‌های کوتاه، ساختن قصه برای تصاویر، گیمیفیکیشن یا بازی گونه سازی، بازی‌های عروسکی، بازی مبتنی بر تجسم، بازی نمادین، جمله‌سازی خلاق، بازی مبتنی بر اکتشاف، داستان گویی با دریافت سرنخ، بیان اندیشه‌ها، بازی کلمه یاب، بازی حل مسئله، بازی‌های انفرادی، بازی نقش آفرینی، پنجه کشی، بازی تگ خانوادگی، بازی خانه به خانه، بازی با اسباب‌بازی‌های شهر، بازی دکتر-بیمار، بازی مدلینگ، بازی‌های فطری، بازی‌های مبتنی بر فرهنگ، بازی‌های مبتنی بر جغرافیا، بازی‌های مبتنی بر نیازهای اجتماعی، ساختن و تکمیل نمودن پازلها، بازی مبتنی بر ارتباط، نمایش داستان، بازگویی داستان، بازی توپ‌چرانی، بازیگری و تعبیر، بازی‌های شباهت و تفاوت، بازی فهم زبان اشاره، تداعی کلمات با تصاویر، بریدن و چسباندن گل‌ها، مسابقات دانشنامه‌ای گروهی، بازی‌های دسته جمعی مبتنی بر همکاری، بازی‌های دسته جمعی مبتنی بر تعامل با بزرگسالان، لی لی کردن دسته جمعی، پازل‌های گروهی، مسابقات ساخت و ساز، بازی‌های مسابقه ای، مسابقات هنری، پاکت کاغذی، بازی‌های رزمی، شطرنج، فوتبال، تنیس، بازی‌های رایانه‌ای و ویدئویی، بازی‌های بدنی و حرکتی، انجام فعالیت‌های ورزشی یا فنی، پریدن روی توپ، دویدن و پنهان کردن، دوندۀ پنهان، قطار بازی، حباب صابون، حمل توپ با عصا، ورزش کردن به همراه شعر خواندن	راهبردهای پژوهش محور
تکالیف با مبنای پژوهشی، مستند کردن تجارب پژوهشی دانش آموزان، تشکیل پرونده برای پژوهش‌های دانش آموزی، ارائه آثار و پژوهش‌های دانش آموزان به والدین، تشکیل نشست‌های ارائه یافته‌های پژوهشی، وسعت ارتباطات علمی، تشکیل کارگروه پژوهش، انجام پروژه، ارائه پروژه	ارزیابی مستمر
ارزشیابی مدام فعالیت‌های یکدیگر، بازخورد همسالان، بازخورد والدین درباره عملکرد دانش آموز، خود ارزیابی فردی دانش آموزان	ارزیابی شفاهی
ارزیابی روانی گفتار، ارزیابی دقت گفتار، ارزیابی پیچیدگی گفتار، ارزیابی میزان واژگان در دسترس، ارزیابی سرعت گفتار، مشاهده مستقیم	ارزیابی کتبی
پرسش و پاسخ مکتوب، پرسش‌های باز پاسخ نوشتاری، گزارش‌های کتبی	

با توجه به یافته‌های جول فوق الگوی تکالیف مهارت محور مبتنی بر بازی در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی دارای

۲۷۹ مضمون پایه (شاخص‌ها) و ۳۳ مضمون سازمان دهنده (مؤلفه‌ها) می‌باشد

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که تکالیف مهارت‌محور مبتنی بر بازی در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی شامل مؤلفه‌هایی نظیر توسعه مهارتی، توانمندسازی، توسعه اجتماعی، توسعه هدفمند فردی، توسعه تفکر، توسعه یادگیری کاربردی، توسعه روحی و عاطفی، توسعه شناختی، برنامه‌ریزی، بسترسازی، محیط یادگیری، نقش معلم، محتوای کتب، محتوای تکلیف، عوامل فردی، راهبردهای انگیزشی، راهبردهای مشارکتی، راهبردهای خلاقیت‌محور، راهبردهای فعالیت‌محور، راهبردهای بازی‌محور، راهبردهای پژوهش‌محور، ارزیابی مستمر، ارزیابی شفاهی و ارزیابی کتبی است. یافته‌های این پژوهش با نتایج پژوهش‌های پیشین همخوانی دارد و بر اهمیت تکالیف مهارت‌محور در بهبود فرآیند یادگیری تأکید می‌کند.

مطالعات پیشین نیز تأثیر مثبت تکالیف مهارت‌محور را بر یادگیری دانش‌آموزان تأیید کرده‌اند. برای مثال، محمدزاده و همکاران (۲۰۲۳) نشان دادند که تکالیف مهارت‌محور به دلیل تمرکز بر آموزش مهارت‌های اساسی مانند خواندن، نوشتن، محاسبات ریاضی، مشاهده، سخن گفتن و گوش دادن، می‌توانند به افزایش یادگیری و کاهش استرس دانش‌آموزان کمک کنند (7). این نتایج با یافته‌های پژوهش حاضر همخوانی دارد که نشان می‌دهد تکالیف مهارت‌محور موجب تثبیت و توسعه یادگیری مادام‌العمر، افزایش اعتمادبه‌نفس و بهبود مهارت‌های زندگی دانش‌آموزان می‌شود. همچنین، پژوهش صفاری و همکاران (۲۰۲۱) که به بررسی آموزش مبتنی بر بازی با تأکید بر مهارت‌آموزی پرداخت، نشان داد که یادگیری از طریق بازی می‌تواند موجب افزایش انگیزه، مشارکت و رشد مهارت‌های شناختی و اجتماعی شود که این امر با یافته‌های پژوهش حاضر هم‌راستا است (15).

علاوه بر این، یافته‌های پژوهش حاضر بر اهمیت نقش معلم، محتوای آموزشی و محیط یادگیری در فرآیند اجرای تکالیف مهارت‌محور تأکید دارد. همان‌طور که صدیقی افرايي (۲۰۲۰) اشاره کرده است، یکی از چالش‌های اجرای این نوع تکالیف، عدم آگاهی کافی معلمان و والدین از اهمیت آن‌ها و همچنین موانعی نظیر حجم بالای محتوای درسی و نبود زمان کافی در مدرسه است (13). پژوهش حاضر نیز تأکید دارد که برای اجرای موفقیت‌آمیز تکالیف مهارت‌محور، لازم است که معلمان با روش‌های طراحی و اجرای این نوع تکالیف آشنا شوند و حمایت‌های لازم از سوی مدیران و سیاست‌گذاران آموزشی صورت گیرد.

در زمینه راهبردهای آموزشی، پژوهش جالسیان (۲۰۲۰) نشان داد که تکالیف مهارت‌محور می‌توانند به‌طور خاص بر توسعه مهارت‌های زیست‌محیطی، اجتماعی، فناوری و کارآفرینی دانش‌آموزان تأثیرگذار باشند (12). این یافته‌ها با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد که بر اهمیت راهبردهای انگیزشی، خلاقیت‌محور، فعالیت‌محور، بازی‌محور و پژوهش‌محور در تکالیف مهارت‌محور تأکید کرده است.

همچنین، نتایج پژوهش حاضر نشان داد که استفاده از رویکرد تکالیف مهارت‌محور مبتنی بر بازی می‌تواند به بهبود فرآیند یادگیری و افزایش انگیزه در دانش‌آموزان کمک کند. به‌طور کلی، یافته‌های این پژوهش بر اهمیت استفاده از تکالیف مهارت‌محور

مبتنی بر بازی به عنوان راهکاری مؤثر برای بهبود یادگیری دانش‌آموزان تأکید دارد. نتایج نشان می‌دهد که این نوع تکالیف می‌توانند نه تنها در بهبود یادگیری دروس مختلف، بلکه در رشد مهارت‌های اجتماعی، شناختی، عاطفی و فردی دانش‌آموزان نقش مؤثری ایفا کنند. همخوانی نتایج این پژوهش با مطالعات پیشین، نشان‌دهنده تأثیر مثبت این روش بر یادگیری دانش‌آموزان و ضرورت اجرای آن در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی است.

این پژوهش دارای چندین محدودیت است. نخست، پژوهش به صورت کیفی انجام شده و نتایج آن مبتنی بر تحلیل اسناد و متون است، بنابراین ممکن است قابلیت تعمیم آن به همه شرایط آموزشی محدود باشد. دوم، پژوهش تنها بر برنامه درسی فارسی تمرکز داشته و سایر دروس را در بر نمی‌گیرد، در حالی که تکالیف مهارت‌محور می‌توانند در سایر حوزه‌های درسی نیز مورد استفاده قرار گیرند. سوم، نبود داده‌های تجربی مستقیم از دانش‌آموزان و معلمان، محدودیتی است که می‌تواند بر نتایج تأثیر بگذارد، زیرا داده‌های مستند معمولاً دیدگاه پژوهشگران را منعکس می‌کنند و ممکن است با تجربه واقعی معلمان و دانش‌آموزان تفاوت داشته باشد.

پژوهش‌های آینده می‌توانند به بررسی تأثیر تکالیف مهارت‌محور مبتنی بر بازی در سایر دروس مانند ریاضیات و علوم بپردازند تا مشخص شود که آیا این روش در دیگر حوزه‌های آموزشی نیز اثربخش است یا خیر. همچنین، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده به صورت تجربی انجام شوند و از روش‌های کمی و آزمایشی برای بررسی تأثیر این نوع تکالیف بر یادگیری و انگیزه دانش‌آموزان استفاده کنند. انجام مطالعاتی که بازخورد معلمان و دانش‌آموزان را نیز در مورد اجرای این تکالیف مورد بررسی قرار دهند، می‌تواند به غنای ادبیات پژوهش در این حوزه کمک کند.

برای اجرای موفقیت‌آمیز تکالیف مهارت‌محور مبتنی بر بازی در برنامه درسی فارسی دوره اول ابتدایی، لازم است که معلمان به طور کامل با اصول این روش آشنا شوند و آموزش‌های لازم را دریافت کنند. همچنین، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران آموزشی حمایت‌های لازم را برای کاهش بار محتوای درسی و افزایش فرصت اجرای این نوع تکالیف فراهم کنند. مدارس نیز می‌توانند با فراهم کردن محیط‌های یادگیری مناسب، فضای لازم را برای اجرای تکالیف مهارت‌محور ایجاد کنند. علاوه بر این، والدین نیز باید از اهمیت این نوع تکالیف آگاه شوند و در اجرای آن‌ها با معلمان همکاری کنند تا یادگیری دانش‌آموزان به بهترین شکل ممکن ارتقا یابد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاق

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

منابع

1. Por Jafari shir Joposht M, Shakibaei Z, Zarei H. 'Provide a Model for Parents' Educational Assistance to Empower Online Education in Critical Situations. *Sociology of Education*. 2024;10(1):31-44. doi: 10.22034/ijes.2023.2006736.1434.
2. Suaco T. The Integration of Sustainable Development Goals in the Secondary Science Curriculum of Cordillera Administrative Region. *Diversitas Journal*. 2024;9(1_Special). doi: 10.48017/dj.v9ispecial1.2835.
3. Tolentino R. Curriculum Frameworks and Educational Programs in AI for Medical Students, Residents, and Practicing Physicians: Scoping Review. *Jmir Medical Education*. 2024;10:e54793. doi: 10.2196/54793.
4. Zhu X. Curriculum System Reform for Application-Oriented Undergraduate Course of Visual Communication Design Major in the Era of Artificial Intelligence. 2024. doi: 10.4108/eai.24-11-2023.2343564.
5. Martins C. Trying to Undo the Colonialities of Arts Education: The Construction of a Workbook as Curriculum-(Un)Making. *International Journal of Art & Design Education*. 2024;43(3):415-32. doi: 10.1111/jade.12511.
6. Silver J, Galen WM, Alexander, Lewis AJ. *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. Mashhad: Astan Quds Razavi Publications; 2024.
7. Mohammadzadeh H, Bagheri L, Bagheri S, Yousefzadeh L, Biabangard R, editors. *Enhancing Learning in Elementary Students Through Skill-Based Assignments. The First International Conference on Sociology, Social Sciences, and Education with a Future-Oriented Approach*; 2023.
8. Rastegar T. *Evaluation in Service of Education*: Tehran: Monadi Tarbiat Cultural Institute; 2020.
9. Mohammadi A, Rahmani K. The Impact of Skill-Based and Creative Assignments on Elementary Students' Learning. *Ormazd Research Journal*. 2019(47):220-31.
10. Maleki H. *Curriculum Planning (A Practical Guide)*: Tehran: Madreseh Publishing; 2021.
11. Attaran A, Mousapour N, Attaran M, Hoseinikhoh A. *Designing and Validating a Curriculum Revision Model for Teacher Training in Iran*. 2019.
12. Jalesian F. *Development and Testing of a Skill-Oriented Task Model in Elementary Schools in Iran: Master's Thesis in Educational Management*; 2020.
13. Sedighi Arfaei F, Golestani Fard A, editors. *A Study of Game-Based Education and Its Relationship with Students' Learning and Academic Achievement. World Conference on Psychology and Educational Sciences, Law, and Social Sciences at the Start of the Third Millennium*; 2016.
14. Seif AA. *Modern Educational Psychology: Psychology of Learning and Teaching*: Tehran: Doran Publishing; 2012.
15. Safari S, Hakimzadeh R, Dehghani M, Gholamali Lavasani M. Presentation of a Conceptual Model for Game-Based Learning with an Emphasis on Skill Acquisition: A Meta-Synthesis Study. *Educational Sciences*. 2021;28(2):97-112.
16. Sahraei RM, Meidani F. *Journal of Literary Text Research*. 2011(47).
17. Anderson M. The importance of play in early childhood development. *Family and Human Development*. 2010:547-67.